

Jørgen Fleischer: *Udsteder. Erindringer fra min barndoms Grønland*. (Gyldendal, 1983). 114 s.

Fleischer, der er født 1924 som søn af en nordgrønlandsk udstedsbestyrer, har den sidste snes år været redaktør af den århundredgamle *Atuagadliutit*, fra 1952 dobbeltsproget med undertitlen *Grønlandsposten*. Med sikker og kærlig hånd har han her tegnet nogle skæbner, som han mødte i sin barndom og indflettet det minimum af selvbiografi, der skal til for at holde historierne sammen. Det er også blevet til et lille kapitel om en forfader, den første Fleischer i Grønland, Hans Egedes proviantforvalter Johan Sechmann Fleischer. Det har forfatteren af gode grunde læst sig til.

Forfatteren har heller ikke kunnet stå for en forunderlig historie om en 12-årig Thule-dreng, der i 1895 kommer med Peary tilbage til USA, opvokser der, men i 1909 vender tilbage til Thule og bliver et velfungerende medlem af samfundet for i 1919 at dø i USA, hvor han er ovre for at hente en større sum penge. Den skæbne synes ikke at have relation til Jørgen Fleischer eller nogen, han kendte i sin barndom, men spændende er den.

Jørgen Fleischers bog er nyttig ved at bidrage til at give en fornemmelse af proportionerne i et samfund, så langt i tid og sted fra vores.

Axel Kjær Sørensen

Tage Kaarsted (udg.): *Islandske Ridder og Dannebrogsmænd 1808-1918* (De kongelige Ordeners Kapitel, København, 1983). 52 s.

Som et led i bestræbelserne på at gøre interesserede opmærksomme på de ældre levnedbeskrivelser af de ca. 35.000, som beror i Ordenskapitlets

samling på Amalienborg, har ordenshistoriografen, professor Tage Kaarsted udarbejdet en regest over de islandske levnedbeskrivelser, samlingen rummer. Efter en indledning med statistikker og en redegørelse for fremgangsmåden ved dekoreringerne bringes en fortegnelse over de 128 selvbiografier. Flere af Islands kendeste politikere, kunstnere og forretningsmænd er repræsenteret blandt dem. Fotokopier af hele den islandske samling er i sommeren 1983 overdraget det islandske nationalarkiv. Regesten er ikke i boghandelen, men kan rekvireres ved henvendelse til Ordenskapitlet mod indsendelse af porto for et brev på indtil 100 g.

Ib Gejl

Elias Bredsdorff: *Min egen kurs. Erindringer 1912-1946*. (Gyldendal, 1983). 264 s.

Litteraturhistorikeren Elias Bredsdorff, der kom til at leve sit halve liv i England, har udsendt et erindringsbind, som dækker hans liv, til han i 1946 drog til England for ved University College i London at overtage stillingen som Queen Alexandra Lecturer i dansk – en ironisk titel for en gammel kommunist. Forfatteren tilhører, som navnet angiver, adelen inden for den danske højskolebevægelse; men han fik nok af Brage-snakken og emanciperede sig hurtigt fra højskolemiljøet for ikke at sige, at han brød med det. Beskrivelsen af højskolebaggrunden er kritisk-ironisk, men ikke ukærlig.

Som student fandt forfatteren sit blivende ståsted i socialismen, de første år som medlem af DKP. Han blev en central skikkelse i næsten alle de venstreintellektuelles aktiviteter i 1930'erne og blev ven med, eller blev selv en del af dens elite (Kjeld Abell, Peter P. Rohde, Aksel Larsen), og uven med